

KAZAKH AREL KHAN UNIVERSITY
OF INTERNATIONAL RELATIONS AND
WORLD LANGUAGES

Тіл әлемі Мир Языков

25 сентябрь 2017 г., № 7 (167)
Издаётся с апреля 1997 года

25 қыркүйек 2017 ж., № 7 (167)
1997 ж. сәуір айынан бастап шығады

«2017 жылдың аяғына дейін ғалымдардың көмегімен, барша қоғам өкілдерімен ақылдаса отырып, қазақ әліпбиінің жаңа графикадағы бірыңғай стандартты нұсқасын қабылдау керек. 2018 жылдан бастап жаңа әліпбиді үйрететін мамандарды және орта мектептерге арналған оқулықтарды дайындауға кірісуіміз қажет. 2025 жылға қарай іс қағаздарын, мерзімді баспасөзді, оқулықтарды, бәрін де латын әліпбиімен шығара бастауға тиіспіз».

Н.Ә. Назарбаев

ЛАТЫН ӘЛІПБИІНЕ КӨШУ – ЗАМАН ТАЛАБЫ

Парламент талқылауына ұсынылған латын әліпбиінің жаңа нұсқасын қазақстандықтар қызу талқылауда. Соның бірі жақында Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университетінде де өтті. Талқылау дөңгелек үстел түрінде өтіп, оған университеттің оқытушы-профессорлар құрамы, магистранттары мен студенттері және А.Байтұрсынұлы атындағы Тіл білімі институтының тілші-ғалымдары қатысты.

екендігін айта келе, кез келген елдің жазуы сол елдің ұлттық ерекшелігіне сай болу қажеттілігін, латын әліпбиіне көшу де сол ұлттық болмысты сақтауға қызмет ететін алғышарттардың бірі екендігін тілге тиек етті.

А.Байтұрсынұлы атындағы Тіл білімі институтының бас ғылыми қызметкері филология ғылымдарының докторы, профессор Нұргелді Уали қоғам талқысына ұсынылған әліпбиге сұрыптау жасау қажеттігін және оны қалай жасау туралы

халыққа түсіндіру, насихаттау үшін арнайы әдістемелік құралдар дайындау қажет», - деген ұсыныс айтты.

Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университетінің профессоры, филология ғылымдарының докторы Құсайын Рысалды диграфтық нұсқаның жазуды да, оқуды да қиындататынын айта келіп, диакритикалық қағиданы оңтайлы деп білетінін тілге тиек етті. Жалпы қоғам талқысына ұсынылып

Дөңгелек үстелді Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті қазақ филологиясы кафедрасының меңгерушісі, педагогика ғылымдарының докторы, профессор Әлметова Әсипаг Сауытбекқызы жүргізді.

Алғашқы сөз кезегін алған университеттің ғылыми және инновациялық істер жөніндегі проректоры Ардақ Наурызбайқызы Саханова латын әліпбиіне көшу жобасының бұл күндері еліміздегі ең ірі «мегажобаға» айналып отырғанын айтып, талқылауға қатысып отырған ғалымдарды, университет мамандарын белсенділік көрсетуге шақырды.

Содан соң университетіміздің қазақ филологиясы кафедрасының профессоры, филология ғылымдарының докторы Байынқол Қалиұлы Қалиев «Жаңа қазақ-латын әліпбиі қолдануға оңтайлы болу керек» атты баяндама жасады. Тілші-ғалым жаңа әліпбиде «бір дыбыс, бір әріп» қағидасы басшылыққа алынса деген өз ұсынысын жеткізді.

А.Байтұрсынұлы атындағы Тіл білімі институтының бас ғылыми қызметкері филология ғылымдарының докторы, профессор қазақ тілін латын әліпбиіне көшіру жөніндегі комиссия мүшесі Әлімхан Жүнісбек тәуелсіз еліміздің ең басты құндылығы оның тілі

өз ойын баяндады. Ғалым, әсіресе тіл ортологиясы мәселесіне ерекше тоқталды. Соңғы кезде тіл ортологиясы деген терминологиялық ұғым әсіресе, латын әліпбиіне көшуге байланысты ерекше маңызға ие болып отырғанын айта келіп, тіл ортологиясы бойынша бірқатар кешенді жұмыстар атқарылуға тиіс екенін де ортаға салды. Н.Уали өз ойын: «Орфография – ауызша сөзді жазбаша кодқа түсіруді, орфоэпия керісінше, жазба кодты ауызша кодқа түсірудің жүйесін белгілеп, заңдастырады. Сондықтан орфография мен орфоэпия бір бірімен тығыз байланысты ұлттық тіліміздің ортологиялық мәселелері болып табылады», - деп түйді.

Келесі кезекте сөз алған тілші-ғалым А.Байтұрсынұлы атындағы Тіл білімі институтының бас ғылыми қызметкері филология ғылымдарының докторы, профессор Зейнеп Мүсілімқызы Базарбаева латын әліпбиін жасау барысында еуропа елдері мен түркі халықтарының тәжірибелерін ескере отырып, олардың әліпбилеріндегі қолайлы жақтарын үлгі ету қажеттілігін айтып өтті. Сөзінің соңында З.Базарбаева: «Латын әліпбиіне көшу барысында орфография мен орфоэпия заңдылықтарын ескере отырып, бұл жобаны

отырған әліпбиді халық болып талдау, сөйтіп барып шешім қабылдау орынды деген ұсыныс айтты.

Сонымен қатар Абылай хан атындағы ҚазХҚЖӘТУ-дің теориялық және қолданбалы тіл білімі кафедрасының меңгерушісі филология ғылымдарының докторы, профессор Л.Н.Таирбекова, осы университеттің профессоры, филология ғылымдарының докторы Баян Хамзаққызы Исмагулова да латын әліпбиіне көшудің артықшылықтары мен қазіргі таңда туындап отырған уақытша қиыншылықтарының оң шешім табатындығын, жаңа әліпбиді дұрыс қолдана білу үшін арнайы әдістемелік шаралар дайындау қажеттілігіне тоқталып өтті.

Сөйтіп, біздің университетімізде де латын әліпбиінің жаңа нұсқасы ғалымдардың ғылыми негізі бар парасатты пайымдарымен, тұшымды ұсыныстарымен жан-жақты талданып, талқыланды. Қорыға келе, халық назарын аударып отырған бұл ауқымды шараны қазақ тілін ғана емес, қазақ қоғамын жаңғырту бағытындағы маңызды бетбұрыс деп қабылдап, нәтижелі аяқталарына үлкен сеніммен үміт артамыз.

Дәурен Мұхамедиев

Абылай хан атындағы ҚазХҚЖӘТУ, қазақ филологиясы кафедрасының аға оқытушысы, ф.ғ.к.

Посвящение в студенты 2017

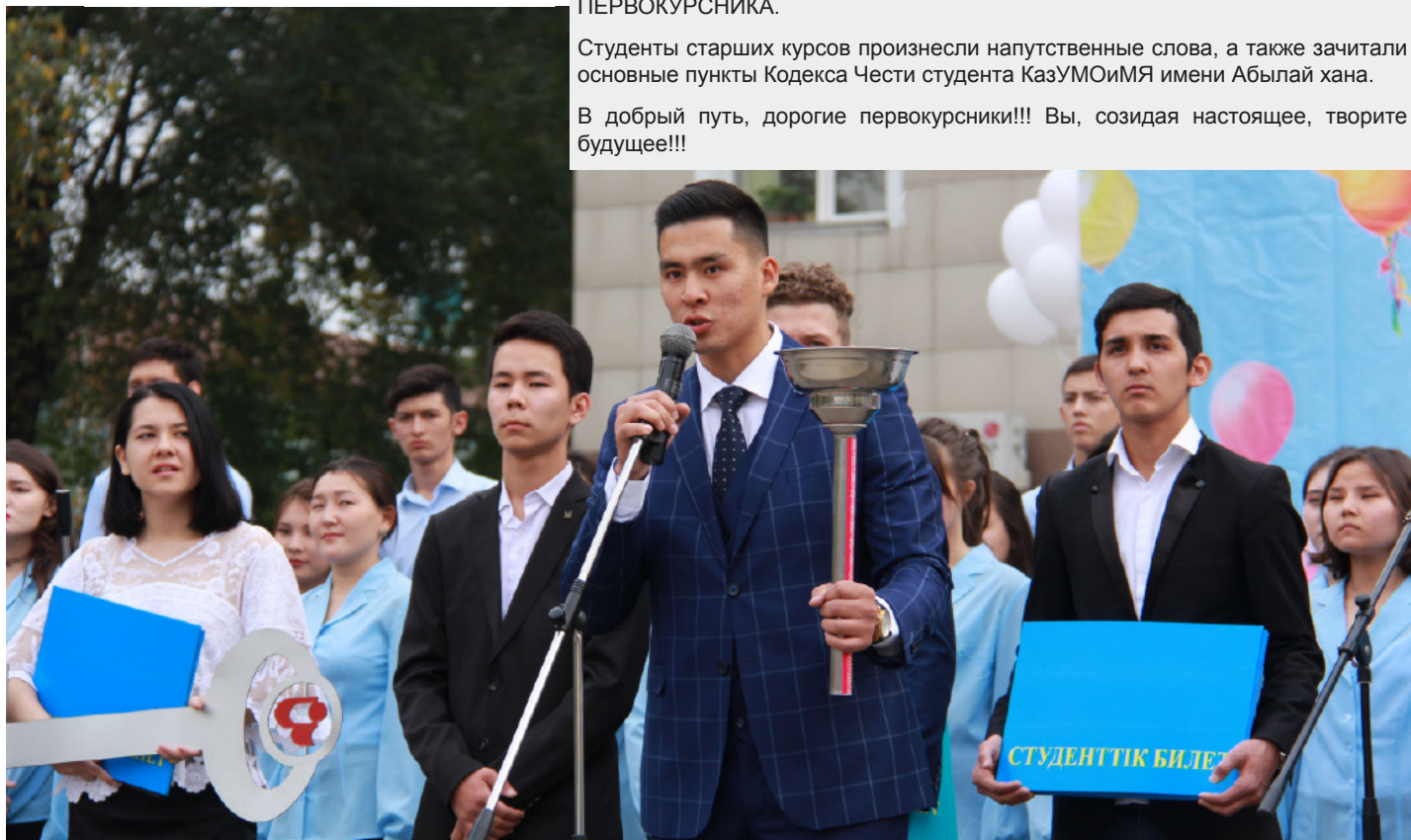
27 сентября на Алее КазУМОиМЯ имени Абылай хана состоялось торжественное Посвящение в студенты.

В текущем году в КазУМОиМЯ имени Абылай хана поступило 2000 студентов, которые сегодня официально стали частью нашего большого коллектива.

Студенты прошли «обряд инициации» – вручение символических студенческих билетов, книги знаний и факела знаний, а также сами произнесли клятву ПЕРВОКУРСНИКА.

Студенты старших курсов произнесли напутственные слова, а также зачитали основные пункты Кодекса Чести студента КазУМОиМЯ имени Абылай хана.

В добрый путь, дорогие первокурсники!!! Вы, созидая настоящее, творите будущее!!!

Ритуал посвящения берет свое начало в античных обрядах инициации, в ходе которых подростки должны были доказывать свое право стать полноценными взрослыми людьми. Как бы то ни было, современные обряды посвящения первокурсников в студенты разнятся от вуза к вузу.

В КазУМОиМЯ имени Абылай хана Посвящение в студенты, с целью предоставления возможности адаптации первокурсников к группе, факультету, университету в текущем году прошло 27 сентября. Ректоратом был утвержден формат Посвящения, состоящий из двух блоков – Торжественная часть и концертная программа. Официальная (торжественная) часть представляет собой официальное представление Университета первокурсникам, речь ректора (деканов). Обязательным идеологическим элементом мероприятия является торжественное внесение знамени КазУМОиМЯ имени Абылай хана (знаменосцы студенты активисты, отличники учебы: Бутабаев Темирлан – студент ФММК, Мажитов Еркін – студент ФМО, Мыңжасар Ұлықбек – студент ПФИЯ) и исполнение Гимна Университета (студенческий хор). Вынос знамени сопровождается гимном всех студентов - «Gaudeamus igitur». Далее идет вручение деканами факультетов символических студенческих билетов (от имени 1-курсников получили обладатели гранта и знака «Алтын Белгі»: Мырзалиев Нұрсаят, Балтабеков Шыныбек, Салибаева Феруза, Трофимов Артем, Құсаин Думан, Өтегенова Айнұр), студентами-

старшекурсниками (Аблаким Айза – студентка ФММК, Жақсылыков Әкімбек - студент ФЭиП, Сержанов Бауржан - студент ФЭиП, Құрмаш Сырым - студент ФВ) - вручение символического огня книги и ключа знаний, беседа о дружбе и студенческом братстве, кодексе Чести студента КазУМОиМЯ. Первокурсниками произносится «Клятва Первокурсника» (Трофимов Артем – студент 1-го курса ФММК, Құсаин Думан – студент 1-го курса ФЭиП).

Второй блок – это концертная программа, которая представляет собой концертные номера студентов-старшекурсников, кружков художественной самодеятельности Университета, приглашенных гостей-звезд казахстанской эстрады.

В текущем году Посвящение проводилось на Алее Университета, в котором приняли участие все факультеты.

Проректор по ВРиСВ
Т.В. Серёжкина

Казахский университет международных отношений и мировых языков имени Абылай хана

НАШ ЮБИЛЯР

Обаятельная женщина, талантливый руководитель, выдающийся ученый...

Поздравляем с юбилеем!!!

ДЖУСУБАЛИЕВА Дина Муфтаховна, доктор педагогических наук, профессор, Академик Международной Академии Информатизации в Генеральном консультативном статусе ООН и Всемирного Информационного Парламента, Академик Международной академии наук педагогического образования, Академик международной Академии Естествознания. В 2006 г. стала лауреатом международного конкурса «Элита информатиков мира». В 2012 году Российской Академия Естествознания за труды и заслуги перед системой образования присвоила почетное звание «Заслуженный деятель науки и образования».

Уважаемая Дина Муфтаховна!

Ректорат и профессорско-преподавательский состав Казахского университета международных отношений и мировых языков им. Абылай хана сердечно поздравляет Вас со славным юбилеем - 70-летием со дня рождения!

Вы прошли славный жизненный путь, реализовали свои таланты и планы. Несомненно Ваши заслуги в развитии образования, приумножении интеллектуального и духовного потенциала Казахстана.

Ваша профессиональная деятельность, безусловно, связана с подготовкой специалистов новой формации. Будучи проректором по учебной работе Казахского Государственного Женского Педагогического Института и ректором Алматинского гуманитарно-технического университета, Вы успешно внедрили информационно-инновационные технологии в учебный процесс по преемственности на трех-ступенчатом уровне – бакалавриат, магистратура-докторантура. Являясь директором «Центра информатики профессионального образования» при КазУМОиМЯ, Вы реализовали систему «Moodle» и дистанционное обучение с

использованием интерактивно-информационных технологий.

Вы внесли неоценимый вклад в развитие педагогической науки Республики Казахстан – более 175 научных трудов по проблемам высшего образования и дистанционного обучения опубликованы Вами и признаны международным сообществом. Вы не только постоянный участник международных симпозиумов, научно-практических конференций и семинаров, но и признанный эксперт в области информатизации системы образования. Являясь профессором, академиком Национальной академии наук РК, Вы кропотливо занимаетесь подготовкой молодых научных кадров страны – магистров и докторов наук.

Мы знаем Вас, Дина Муфтаховна, как трудолюбивого и эрудированного человека, который щедро делится с окружающими своими опытом, мудростью и оптимизмом.

В этот светлый и радостный день примите от нас пожелания крепкого здоровья, семейного счастья и новых вершин в Вашей профессиональной деятельности.

С искренними поздравлениями,
ректор, академик **Кунанбаева С.С.**,
ППС, сотрудники КазУМОиМЯ им. Абылай хана

Уважаемая Раушан Ташбулатовна!

В честь Вашего юбилея примите наши искренние поздравления!

На протяжении всей трудовой деятельности Вы добросовестно следовали идеалам добра и справедливости, отдавали всю душу для развития нашего университета.

Ваш богатый жизненный и профессиональный опыт, замечательные деловые и человеческие качества, уникальный талант организатора, Ваше трудолюбие, большой вклад в развитии науки университета снискали глубокое уважение и заслуженный авторитет среди нас.

Вас всегда отличали самостоятельность мышления, человеческая доброта, надежность в делах и отношениях с людьми, стремление разобраться во всем до мелочей и высокое чувство ответственности за дело.

В этот день мы выражаем Вам глубочайшую признательность за многолетнюю безупречную работу по поддержанию имиджа и доброй деловой репутации нашего университета.

Ваша профессиональная карьера является ярким примером деятельности человека, гармонично сочетающего в себе лучшие свойства профессионала-практика, ученого-исследователя и гражданина-патриота.

Позвольте выразить признательность за многолетнюю безупречную работу, и пожелать Вам и Вашим родным близким крепкого здоровья, благополучия и удачи!

Искренне желаем Вам сохранить на долгие годы молодость души и неиссякаемую энергию по достижению положительных результатов в дальнейшей трудовой деятельности.

С искренними поздравлениями,
коллектив КазУМОиМЯ им. Абылай хана

Зейнеткер Айгүл Сқаққызын құттықтау!!!

Зейнет жасқа жетіп кепсіз зымырап,
Бірақ қимыл әлі жастай шымыр-ақ.
Еңбегіңіз зейнет болсын ендігі,
Күндеріңіз мұң салмасын қырындап.

Талай күндер төккен термен өткен күн,
Қуаныштың нәрі көкпен сепкен күн.
Талай жылдар тағылымы толысып,
Еңбектен соң зейнет келіп жеткен күн.

Еленді еңбек қуанышты бәріміз,
Зейнет жаспен құлпырады сәніңіз.
Жалынды жас кейпін әлі сақтапсыз,
Қуанышқа ортақ кіші-кәріміз.

Осы жасқа жеткен де бар, жетпеген...
Жаратқанның нұры сізде көктеген.
Зейнет жастың бар қызығын көрсетсін,
Көңіл деген көркем кейіп көк дөнен.

Зейнет жас та құтты болсын, Апайым,
Мына өмірде көрдің қиын талайын.
Қиын белдер артта қалып бақ келсін,
Қара шаштың ақ шалмасын самайын.

Еткен еңбектің еленгені кімге де болса қуаныш,
көңілге үлкен медет! Қуанышыңыз құтты болсын! Еңбек
демалысыңыздың әр күні шалқыған шаттыққа, отбасы -

Отанда, туған-туысқандардың ортасында балқыған бақытқа
толсын! Өмір жолыңыз ұзақ болып, көрген бейнетіңіздің
зейнеті 100 есе, 1000 есе болып денсаулық, бақыт, байлық
алып келсін! Жапырағын жайған мәуелі бәйтеректей ғұмыр
тілейміз! Құрметті демалысыңыз 100 жасқа дейін ұлассын!

*Ізгі ниетпен,
Абылай хан атындағы ҚазХҚЖӘТУ-нің
Ақпараттық кітапхана орталығы ұжымы*

**Новости
университета**

ГОСТЕВАЯ ЛЕКЦИЯ ПРОФЕССОРА ИНСТИТУТА ПОЛИТИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ (SCIENCE-PO) (г. ГАВР, ФРАНЦИЯ) ПЬЕРА ШАБАЛЯ

Гостевая лекция профессора Института политических исследований (Science-Po) (г. Гавр, Франция) Пьера Шабалья.

28 августа 2017 года состоялась встреча доктора наук, профессора Института политических исследований (Science-Po) Нормандского университета (г. Гавр, Франция) Пьера Шабалья с коллективом факультета Международных отношений КазУМОиМЯ им. Абылай хана для обсуждения совместных публикаций и перспектив взаимного сотрудничества в рамках международного проекта «Европа-Азия».

Также в эти дни, 31 августа 2017 года, профессор Шабаль провёл семинар с участием профессорско-преподавательского состава факультета международных отношений на такие темы, как «Scientific methods in humanities» и «Роль Центральной Азии в системе регионального сотрудничества «Европа-Азия» на современном этапе: проблемы и перспективы».

Активное участие в дискуссиях приняли декан ФМО д.ф.н., проф. Раев Д.С., заведующие кафедр международных отношений д.полит.н. Жабина Ж.Р., регионоведения к.и.н. Жуматай Г.Б., базового английского языка Сарсенбаева Г.М., а также профессорско-преподавательский состав факультета международных отношений. Доктор наук Пьер Шабаль также представил международные публикации наших преподавателей в изданиях «Государственное управление и Регионоведение» (PARS, Румыния), «Современное политическое общество» (Монголия) и др.

Общая редакция – ректор КазУМОиМЯ им. Абылай хана, д.филол.н., профессор, академик НАН РК, С.С. КУНАНБАЕВА

Главный редактор – начальник управления УМО, д.ф.н., Т.А. КУЛЬГИЛЬДИНОВА

Редакционная коллегия: Отв. за выпуск, начальник изд. Б.А. ЕСЕНГАЛИЕВА, дизайн-верстка Б.С. КЫНЫРБЕКОВ

Учредитель – АО «Казахский университет международных отношений и мировых языков» имени Абылай хана
Газета зарегистрирована в Национальном агентстве по делам печати и массовой информации Республики Казахстан
Подписано в печать: 25.09.2017 г., Заказ № 399. Тираж 100 экз.

Отпечатано в издательстве «Полилингва» КазУМОиМЯ им. Абылай хана, г. Алматы, ул. Муратбаева, 200